

Рішення проблеми зниження самогубств серед людей з психічними розладами і серед населення в цілому вимагає дій і з боку систем охорони здоров'я, професійних психіатрів і державних чиновників.

Повністю запобігти суїциду не можна, але знизити його рівень цілком можливо. Всебічне вивчення феномена суїциду допоможе розробити нові методи попередження та корекції суїцидальної поведінки.

Список використаних джерел:

1. Кримінологія: Навч. посіб. / Ю. Ф. Іванов., О. М. Джужа. - К.: Вид. ПАЛИВОДА А. В., 2006. - 264 с.

2. [Електронний ресурс]. Точка доступу: http://otherreferats.allbest.ru/psychology/00147438_0.html

Проблеми визначення суб'єкта злочину у чинному Кримінальному кодексі України

Гапоненко У.П., студент ННІПП НАВС

Навковий керівник: доцент кафедри кримінально-правових дисциплін ННІПП НАВС *Плугатир В.С.*

Ч. 1 ст. 11 визначає, що «злочином є передбачене Кримінальним кодексом суспільно небезпечне винне діяння (дія або бездіяльність), вчинене суб'єктом злочину», а в ст. 19 сказано, що «осудною визнається особа, яка під час вчинення злочину могла усвідомлювати свої дії (бездіяльність) і керувати ними». Тобто, яка має ознаки суб'єкта злочину.

У Кримінальному кодексі України закріплено поняття «суб'єкт злочину». Ст. 18 КК передбачає, що «суб'єктом злочину є фізична осудна особа, яка вчинила злочин у віці, з якого відповідно до Кримінального кодексу може наставати кримінальна відповідальність». Отже, суб'єкт злочину як елемент складу злочину характеризується трьома обов'язковими ознаками: це особа фізична, осудна, що досягла певного віку.

Отже, кримінальне законодавство України передбачає, що кримінальній відповідальності за вчинення суспільно небезпечного діяння може підлягати лише фізична особа (людина). Цей висновок фактично закріплений у статтях 6,7 і 8 КК, де прямо вказується, що нести кримінальну відповідальність можуть громадяни України, іноземці й особи без громадянства. Тварини, неживі істоти, предмети, сили природи не можуть бути, як це було у стародавні часи, суб'єктами злочинів.

Термін закону «людина» означає фізичну, а не юридичну особу. Виходячи з цього принципу, юридичні особи (підприємства, установи, громадські організації) не можуть бути суб'єктами злочину. Судова практика констатує з цього приводу, що при чинному кримінальному законодавстві принципом філософії права є визнання того, що юридичній особі не властива здатність вчиняти злочин. Це впливає з того, що кримінальне право України, визнає суб'єктом злочину фізичну осудну особу, яка досягла віку кримінальної відповідальності. За діяння, вчинені від імені юридичних осіб, у випадку, якщо у них міститься склад злочину, відповідальність несуть фізичні особи, винні у вчиненні злочину. Так, якщо на якомусь підприємстві внаслідок порушення певних правил виробництва, правил охорони праці загинули люди, кримінальній відповідальності підлягає не підприємство, а конкретно винні у цьому

службові особи. Це передбачено цілою низкою статей КК України, зокрема ст. 172, 271 та іншими.

Україна взяла зобов'язання щодо приведення положень вітчизняного законодавства у відповідність з міжнародними стандартами. 23.05.2013р. Верховною Радою України прийнято закон «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо виконання Плану дій щодо лібералізації Європейським Союзом візового режиму для України стосовно відповідальності юридичних осіб», який набрав чинності з 1 вересня 2014 року. У зв'язку з цим у системі Загальної частини Кримінально кодексу України з'явився новий розділ XIV-1 «Заходи кримінально-правового характеру щодо юридичних осіб».

Застосування заходів кримінально-правового характеру до юридичних осіб можна визначити як діяльність суду щодо прийняття та закріплення у відповідному документі остаточного рішення про призначення юридичній особі кримінально-правового заходу у вигляді конкретного розміру штрафу, конфіскації майна або ліквідації.

Принцип заходів кримінально-правового характеру щодо юридичних осіб знаходить свій вияв у ст.96-3 – 96-11 Кримінального кодексу України.

Суд має обов'язкові вихідні вимоги, які він повинен враховувати при визначенні порядку та меж застосування до юридичних осіб заходів кримінально-правового характеру, і якими суд повинен керуватися, обираючи розмір та види цих заходів у кожному окремому кримінальному провадженні.

Проблема осудності і неосудності особи, яка вчинила злочин є однією з основних у кримінальному праві щодо суб'єкта злочину.

Осудною згідно ч.1 ст. 19 КК України, визнається особа, яка під час вчинення злочину могла усвідомлювати свої дії (бездіяльність) і керувати ними. Осудність виступає обов'язковою умовою кримінальної відповідальності і є однією із загальних ознак суб'єкта злочину.

Неосудність, відповідно до ч.2 ст. 19 КК України, - це неспроможність особи усвідомлювати свої дії (бездіяльність) або керувати ними внаслідок хронічного душевного захворювання, тимчасового розладу психічної діяльності, недоумства або іншого хворобливого стану психіки.

Неосудна особа не підлягає кримінальній відповідальності за вчинене нею суспільно небезпечне діяння, оскільки воно вчиняється без відповідного усвідомлення або волі.

Вік є також однією із головних ознак суб'єкта злочину. Законодавець встановив два віки кримінальної відповідальності: загальний вік, що починається з 16 років; знижений вік з 14 років.

Найбільш дискусійним питанням у кримінальному праві є кримінальна відповідальність юридичних осіб.

«Мислять» за юридичну особу завжди люди. Значить юридична особа не може мати психіки, отже, вона не може бути визнана суб'єктом злочину. Цей аргумент спростовують прихильники запровадження кримінальної відповідальності юридичних осіб і відзначають, що цивільно-правова відповідальність теж настає за умови вини. Якщо існує вина у цивільному праві, то така сама конструкція вини юридичної особи може застосовуватись і у кримінальному праві.

Щоб Кримінальний кодекс України діяв на ефективно, його потрібно удосконалювати. Серед найважливіших сучасних проблем удосконалення КК України слід виділити такі: вивчення доцільності введеного інституту кримінальної відповідальності юридичних осіб, кримінального проступку; необхідність уточнення меж кримінальної відповідальності; застосування оціночних понять; призначення покарання. кримінальної відповідальності неповнолітніх: проблеми зловживання кримінальним правом. недобросовісної конкуренції. (Привести у відповідність норми ст. 11, 19, 96-3 – 96-11)

На даний час особливу актуальність викликає дослідження проблематики відповідальності суб'єктів злочину за чинним законодавством України. Суспільно небезпечне діяння і суб'єкт злочину – нероздільні поняття кримінального права, пов'язані з багатьма його інститутами. Дане питання не достатньо вивчене в зв'язку з нововведеннями в українському кримінальному законодавстві. Потрібно з'ясувати місце і роль норм про суб'єкт злочину в структурі основних інститутів сучасного кримінального права, визначити системно-правові основи кримінальної відповідальності суб'єктів злочину.

Отже, для вирішення питання про суб'єкт злочинного діяння повинно насамперед слугувати практиці боротьби зі злочинністю, а по-друге, розробки в науці кримінального права можуть бути сприйняті практикою лише в тому випадку, якщо достатньою мірою конкретизовані і базуються на реальних умовах життя суспільства, мають правові та соціальні основи, які піддаються оцінці зі сторони кримінального закону.

Якість суспільного життя в країні залежить від якості наявних у ній законів та станом їх виконання, тому для покращення умов життя, представникам народу потрібно приймати доцільні закони з обґрунтованими рішеннями, а також удосконалювати існуючі. Внаслідок чого суспільство буде не тільки на хорошому рівні жити, а й завжди розвиватися.

Список використаних джерел:

1. Кримінальний кодекс України від 1 вересня 2001р.
2. Сташиса В. В., Тація В. Я. Кримінальне право України Загальна частина – К., 2007
3. Коржанський М. Й Кримінальне право України Загальна частина – К., 1996
4. Дудоров О. О. Проблема юридичної особи як суб'єкта злочину та її вирішення у проектах КК України – 1999
5. Куц В. М. Проблеми кримінальної відповідальності – К., 2013
6. Харь І. О. Кримінальне право – 2011
7. Александров Ю. В. Кримінальне право України Загальна частина – К., 2002

Необхідна оборона як одна з обставин, що виключає злочинність діяння

Бочковська Д.В., студент ННІПП НАВС

Науковий керівник: кандидат юридичних наук, доцент Катеринчук К.В.

Загальновизнано, що право на необхідну оборону – важлива гарантія недоторканності особистості, яка служить інтересам припинення злочинів і має попереджувальне значення. Право на необхідну оборону – це невід'ємне суб'єктивне право людини, гарантія самозахисту від протиправних посягань, адже людина, її життя і здоров'я, честь і гідність